

Zkoušený dostane pět úkolů sestavených z otázek a typů příkladů následujícího seznamu. Dva úkoly budou čistě teoretické (tedy primárně na pojmy a důkazy jejich vlastností) a tři kombinované s praktickou částí (zde půjde o pojmy, využití jejich vlastností k výpočtu, případně ilustrace (proti)příkladem) U teoretických otázek jsou uvedena čísla tvrzení podle skript, na něž míří (úlohy bez čísla míří jen na pojmy), Aplikační úlohy budou v testu samozřejmě číselně i ve své konkrétní formulaci obměněny.

1. TEORETICKÉ OTÁZKY

- 1.1. Vyslovte a dokažte horní odhad počtu prvočísel $\leq n$. (1.5)
- 1.2. Vyslovte a dokažte dolní odhad počtu prvočísel $\leq n$. (1.7)
- 1.3. Vyslovte a dokažte Bertrandův postulát. (1.3)
- 1.4. Co je Pellova rovnice a jak vypadá grupa všech jejích řešení? Své tvrzení dokažte. (2.1)
- 1.5. Co je Pellova rovnice? Dokažte, že existuje netriviálního řešení každé Pellovy rovnice. (2.3)
- 1.6. Co je řetězový zlomek a jak ho vyjádřit pomocí řetězových polynomů? Která čísla lze vyjádřit pomocí konečných řetězových zlomků? Své tvrzení dokažte. (2.4, 2.5)
- 1.7. Co jsou sblížené zlomky iracionálního čísla ξ ? Vyslovte a dokažte jak konvergují k číslu ξ (2.9 (a)-(c)).
- 1.8. Definujte pojem dobrá aproximace a vyslovte a dokažte tvrzení o vztahu dobrých aproximací a sblížených zlomků (2.10)
- 1.9. Kdy je řetězový zlomek od nějakého členu řetězový? Své tvrzení dokažte. (2.13)
- 1.10. Jak najít řešení Pellovy rovnice pomocí sblížených zlomků? Své tvrzení dokažte. (2.14)
- 1.11. Charakterizujte prvočinitele v oboru Gaussových celých čísel a své tvrzení dokažte. (3.2)
- 1.12. Definujte pojem cyklotomický polynom a dokažte, že jde o polynomy s celočíselnými koeficienty. (3.5)
- 1.13. Dokažte, že je každý cyklotomický polynom ireducibilní nad $\mathbb{Q}$. (3.9)
- 1.14. Zaveďte pojem kvadratický zbytek a nezbytek. Co je Jacobiho symbol, jak ho spočítat pomocí mocnění a v jakém smyslu určuje grupový homomorfismus (4.1, 4.2)
- 1.15. Napište a dokažte, jak spočítat hodnoty $\left(\frac{-1}{p}\right)$ a $\left(\frac{2}{p}\right)$ v závislosti na hodnotě prvočísla p . (4.3, 4)
- 1.16. Definujte pojem charakteru a dokažte, že je grupa charakterů $X(\mathbb{Z}_p^*)$ pro prvočísla p cyklická. (4.6)
- 1.17. Co je Gaussův součet a co kvadratický Gaussův součet charakteru? Určete velikost Gaussova součtu netriviálního charakteru a souvislost čtverce kvadratického Gaussova součtu a hodnoty $\left(\frac{-1}{p}\right)$. (4.8, 4.10)
- 1.18. Vyslovte a dokažte zákon kvadratické reciprocity. (4.11)

- 1.19.** Co je Jakobiho symbol a jaké jsou jeho základní vlastnosti? (4.14)
- 1.20.** Charakterizujte prvočinitele v oboru $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$ a své tvrzení dokažte. (4.16)
- 1.21.** Co je obecný pravděpodobnostní test prvočíselnosti? Uveďte nějaký příklad (bez důkazu).
- 1.22.** Popište strukturu grupy $\mathbb{Z}_{p^n}^*$ pro liché prvočíslo p a své tvrzení dokažte. (5.5(a))
- 1.23.** Popište strukturu grupy $\mathbb{Z}_{2^n}^*$ a své tvrzení dokažte. (5.5(b))
- 1.24.** Popište Rabin-Millerův test prvočíselnosti a dokažte, že pro prvočíselný vstup je jeho podmínka splněna. Vysvětlete pojem silné pseudoprvočíslo (lhář) a svědek pro Rabin-Millerův test. (5.7)
- 1.25.** Vysvětlete pojem míjení involuce a vyslovte a dokažte tvrzení o počtu prvků míjejících involucí v grupě $\prod_i \mathbb{Z}_{k_i}$. (5.12)
- 1.26.** Vyslovte tvrzení o odhadu počtu svědků Rabin-Millerova testu a dokažte ho pro bezčtvercové N . (5.8)
- 1.27.** Vyslovte tvrzení o odhadu počtu svědků Rabin-Millerova testu a dokažte ho pro N dělitelné čtvercem prvočísla. (5.8)

2. APLIKAČNÍ ÚLOHY

- 2.1.** Pro všechna prvočísla p spočítejte $v_p(120)$.
- 2.2.** Najděte příklad, kdy $v_p(a + b) > \max(v_p(a), v_p(b))$.
- 2.3.** Určete hodnotu řetězového zlomku $[6, 7, 5]$.
- 2.4.** Spočítejte řetězový zlomek pro číslo $\frac{12}{5}$.
- 2.5.** Najděte posloupnost Fareyho zlomků řádu 6.
- 2.6.** Určete řetězový zlomek a první tři sblížené zlomky čísla $\sqrt{2}$
- 2.7.** Určete, kterému reálnému číslu odpovídá řetězový zlomek $[3, \overline{2, 1}]$.
- 2.8.** Ukažte, že rovnice $x^2 - 3y^2 = -1$ nemá v $\mathbb{Z}$ řešení.
- 2.9.** Víte-li, že $(x, y) = (3, 2)$ je řešení rovnice $x^2 - 2y^2 = 1$ v $\mathbb{Z}$ a najděte alespoň pět dalších řešení.
- 2.10.** Víte-li, že $(x, y) = (3, 2)$ je řešení rovnice $x^2 - 2y^2 = 1$ v $\mathbb{Z}$ a najděte alespoň dvě dalších řešení splňující $x > 0 > y$.
- 2.11.** Určete všechny dobré aproximace čísla $\frac{2}{5}$.
- 2.12.** Rozložte polynom $x^{10} - 1$ na součin ireducibilních polynomů v $\mathbb{Q}[x]$.
- 2.13.** Rozhodněte, zda je grupa charakterů $X(\mathbb{Z}_{50}^*)$ ($\mathbb{Z}_{15}^*$, $\mathbb{Z}_{61}^*$) cyklická.
- 2.14.** Najděte ireducibilní rozklady čísla 15 v oboru Gaussovy celých čísel $\mathbb{Z}[i]$.
- 2.15.** Rozhodněte, zda existuje Gaussovo celé číslo s normou 39 (65).
- 2.16.** Najděte všechny kvadratické zbytky modulo modulo 5.

- 2.17.** Spočítejte hodnotu Legendreova symbolu $\left(\frac{17}{37}\right)$.
- 2.18.** Určete všechny charaktery modulo 5.
- 2.19.** Pro každý charakter modulo 5 spočítejte absolutní hodnotu jeho Gaussova součtu.
- 2.20.** Pro všechny charaktery modulo 5 určete jejich řád v grupě $X(\mathbb{Z}_5^*)$.
- 2.21.** Najděte všechny invertibilní prvky v oboru $\mathbb{Z}[\sqrt{-2}]$.
- 2.22.** Určete hodnotu výrazu $\left(\frac{477}{247}\right)$.
- 2.23.** Rozložte grupu $\mathbb{Z}_{240}^*$ na součin cyklických grup.
- 2.24.** Najděte primitivní prvek modulo 81.
- 2.25.** Které z grup $\mathbb{Z}_8^*$, $\mathbb{Z}_{81}^*$, $\mathbb{Z}_{18}^*$ jsou cyklické?
- 2.26.** Vyřešte kongruenci $x^3 \equiv 1 \pmod{13}$.
- 2.27.** Najděte všechny involuce v $\mathbb{Z}_{15}^*$ a rozhodněte, zda je tato grupa cyklická.
- 2.28.** Najděte nějakého Rabin-Millerova lháře různého od 1 pro číslo 51.
- 2.29.** Najděte nějakého nesoudělného Rabin-Millerova svědka pro číslo 51.